

**ŽUVININKYSTĖS TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ŽUVININKYSTĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTERIJOS DIREKTORIAUS 2020 M. GRUODŽIO 3 D. ĮSAKYMO NR. V1-116
„DĖL ŽUVININKYSTĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS
ŪKIO MINISTERIJOS SKAIDRAUS ELGESIO GAIRIŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2024 m. spalio 15 d. Nr. V1-128
Klaipėda

P a k e i č i u Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos skaidraus elgesio gaires, patvirtintas Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. V1-116 „Dėl Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos skaidraus elgesio gairių patvirtinimo“, ir išdėstau jas nauja redakcija (pridedama).

Direktorius

Tomas Kazlauskas

PATVIRTINTA

Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. V1- 116 (Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2024 m. spalio 15 d. įsakymo Nr. V1-128 redakcija)

ŽUVININKYSTĖS TARNYBOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS SKAIDRAUS ELGESIO GAIRĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žuvininkystės tarnyba) skaidraus elgesio gairės (toliau – Gairės) nustato Žuvininkystės tarnybos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), rekomenduojamo elgesio, susidūrus su neteisėto atlygio siūlymu, gaires.

2. Gairių tikslas – reglamentuoti skaidrią ir teisėtą Žuvininkystės tarnybos veiklą, skatinti Žuvininkystės tarnybos darbuotojus suvokti skaidrumo principą ir vengti galimos neteisėtos įtakos Žuvininkystės tarnybos darbuotojų priimamiems sprendimams, nustatyti, valdyti ir kontroliuoti Žuvininkystės tarnybos galimai gaunamo neteisėto atlygio atvejus ir jų mastą, užkirsti kelią galimam neteisėto atlygio gavimui.

3. Gairės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – KPI) ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių skaidrų elgesį, nuostatomis.

4. Gairėse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

4.1. **už korupcijos prevenciją atsakingas darbuotojas** – Žuvininkystės tarnybos darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevenciją;

4.2. **dovana** – turtinė ar kitokia asmeninė nauda (grynieji pinigai, čekiai, vaišingumo dovanos, paslaugos, pažadai, privilegijos, nuolaidos, vartoti skirtos dovanos ir t. t.), į kurią Žuvininkystės tarnybos darbuotojas neturi privačios teisės ir kuri jam suteikia geresnę materialinę ar nematerialinę padėtį. Tai apima ir naudą, kurią gauna tretieji asmenys, pvz.: artimieji, pažįstami ir pan.;

4.3. **dovanos priėmimas** – tiesioginis ir (ar) netiesioginis dovanos paėmimas, žadėjimas, susitarimas paimti dovaną;

4.4. **dovanos teikimas** – tiesioginis ir (ar) netiesioginis dovanos davimas ar siūlymas, žadėjimas, susitarimas duoti dovaną;

4.5. **neteisėtas atlygis** – į Žuvininkystės tarnybą atnešti, atsiųsti (paštu, per kurjerį, elektroniniu ar kitais būdais) ar kitu būdu palikti pinigai, taip pat dovanos, kurios nelaikytinos dovanomis, gautomis pagal tarptautinį protokolą;

4.6. **tarptautinis protokolai** – visuma pagal paprotinę nuostatą nusistovėjusių ir visuotinai pasaulyje pripažintų taisyklių ir tradicijų, kurių privalu laikytis kuriant ir plėtojant harmoningus santykius tarp valstybių ir jų oficialių atstovų;

4.7. kitos Gairėse vartojamos sąvokos yra apibrėžtos KPI, Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (toliau – Baudžiamasis kodeksas), VPIDĮ, Žuvininkystės tarnybos nulinės tolerancijos korupcijai politikos apraše, kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS TEISINIS REGULIAVIMAS

5. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 230 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad kyšis yra bet kokios turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui (materialios ar nematerialios, turinčios ekonominę vertę rinkoje ar tokios vertės neturinčios) forma išreikštas neteisėtas ar nepagrįstas atlygis už pageidaujama valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens teisėtą ar neteisėtą veikimą arba neveikimą vykdant įgaliojimus.

6. Už kyšio priėmimą ir jo davimą gresia baudžiamoji atsakomybė tiek kyšio priėmėjui (už kyšininkavimą) (Baudžiamojo kodekso 225 straipsnis), tiek davėjui (už papirkimą) (Baudžiamojo kodekso 227 straipsnis). Pažadai, susitarimai, reikalavimai ar provokavimai duoti kyšį traktuotina kaip galimai nusikalstama veika.

7. Lietuvos Respublikos teisės aktuose yra taip pat nustatyta pareiga tam tikrais atvejais nepriimti dovanų ir teisė gauti dovanas. Atvejai, kada dovanos yra neteisėtas atlygis, nustatyti:

7.1. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.470 straipsnio 5 dalyje, nustatytas draudimas priimti dovanas politikams, valstybės ir savivaldybių pareigūnams ir kitiems valstybės tarnautojams ir jų artimiesiems giminaičiams, kai tai susiję su politiko, pareigūno ar valstybės tarnautojo tarnybine padėtimi ar tarnybinėmis pareigomis;

7.2. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 9 punkte, kuriame nurodyta pareiga laikytis padarumo principo: valstybės tarnautojas privalo elgtis nepriekaištingai, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų, siekiančių daryti įtaką, kai jis eina pareigas;

7.3. VPIDĮ 13 straipsnio 1 dalyje, kurioje numatyta, kad deklaruojantis asmuo ar jam artimas asmuo negali priimti dovanų ar paslaugų, jeigu tai susiję su deklaruojančio asmens tarnybine padėtimi ar tarnybinėmis pareigomis;

7.4. Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje, kurioje numatyta, kad asmeniui, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką, draudžiama iš lobistų priimti dovanas ar kitokį atlygį.

III SKYRIUS GAIRIŲ REIKALAVIMAI

8. Žuvininkystės tarnybos darbuotojai, atlikdami jiems pavestas funkcijas, neturi teisės nei tiesiogiai, nei netiesiogiai priimti, teikti dovanų išskyrus Gairių 12.2. papunktyje nustatytą išimtį.

9. Žuvininkystės tarnybos darbuotojams ir jų artimiesiems giminaičiams draudžiama priimti, teikti dovanas atvejais, susijusiais su darbuotojo padėtimi ar darbuotojo pareigomis.

10. Žuvininkystės tarnybos darbuotojai nepriima ir neteikia kaip dovanų alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių. Jei darbuotojas nežinojo, kad gavo tokio pobūdžio dovaną (darbuotojui nematant dovana palikta ant stalo, atsiųsta paštu ir pa.) arba dovana darbuotojui buvo akivaizdžiai įteikta kaip Žuvininkystės tarnybos atstovui ir jos grąžinimas būtų suprantamas kaip tarptautinio protokolo pažeidimas, jis nedelsiant turi informuoti už korupcijos prevenciją atsakingą darbuotoją ir jam tokią dovaną perduoti.

11. Pinigai, čekiai, kuponai ir panašios dovanos, išreikštos turtine verte, negali būti teikiami arba priimami kaip dovana, nepaisant sumos dydžio. Jei darbuotojas nežinojo, kad gavo tokio pobūdžio dovaną (darbuotojui nematant dovana palikta ant stalo, atsiųsta paštu ir pan.), jis nedelsdamas turi informuoti už korupcijos prevenciją atsakingą darbuotoją ir jam tokią dovaną perduoti.

12. Žuvininkystės tarnybos darbuotojai:

12.1. neteikia ir nepriima iš fizinių ar juridinių asmenų jokių dovanų (daiktų, nuolaidų, maisto produktų, skolinimų, transporto, apgyvendinimo, maitinimo išlaidų ir pan.), kurios teikiamos ne pagal tarptautinį protokolą;

12.2. gali priimti / teikti tik pagal tarptautinį protokolą oficialias reprezentacijai skirtas dovanas (pvz., suvenyrai) bei rodyti / priimti siūlomą (pvz., dalyvauti parodose, konferencijose ir pan.), jei tokios dovanos / demonstruojamas svetingumas turi aiškiai išreikštą tarnybinių santykių palaikymo tikslą ir yra skirtos tik bendradarbiavimui su valstybinėmis ir (ar) tarptautinėmis organizacijomis stiprinti;

12.3. turi vengti bet kokio galimo interesų konflikto ar jo regimybės, su kuria jie galėtų susidurti priimdami ar teikdami dovaną;

12.4. priėmę dovaną ar gavę neteisėtą atlygį privalo imtis veiksmų Gairių nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

REKOMENDUOTINAS DARBUOTOJŲ ELGESYS SUSIDŪRUS SU NETEISĖTU ATLYGIU

13. Asmeniui, norinčiam įteikti, teikiančiam dovaną, neatitinkančią Gairių nustatytų reikalavimų, reikia mandagiai, neįžeidžiančiai ir suprantamai paaiškinti dovanos atsisakymo, nepriėmimo motyvus ir nurodyti, kad įteikta dovana turės būti grąžinta (atiduota, perduota, pristatyta į namus, atsiųsta paštu ir pan.), o atsisakius pasiimti šią dovaną, apie tai (kaip galimą bandymą papirkti) bus pranešta teisės saugos institucijoms.

14. Jei iš Žuvininkystės tarnybos kabineto išeidamas asmuo paliko dėžutę saldainių, šokoladą, sausainių, daržovių, vaisių, kavos, medaus stiklainį, gėlių ir pan., būtina tokius daiktus sugrąžinti – paskambinti, paaiškinti atsakomybę, paprašyti atvykti atsiimti. Jei tokios galimybės nėra (asmuo išvykęs į užsienį, serga ir pan.), rekomenduotina paliktus daiktus perduoti asmens šeimos nariams. Jeigu nepavyksta minėtų daiktų grąžinti savininkui arba nežinoma, kas juos paliko, rekomenduotina juos išmesti (sunaikinti). Visais atvejais apie palikimo faktą būtina informuoti už korupcijos prevenciją atsakingą darbuotoją (žodžiu, parašyti elektroninį laišką ar tarnybinių pranešimą).

15. Rekomenduojami paaiškinimai asmeniui dėl dovanų nepriėmimo:

15.1. „atsiprašome, tačiau priimti dovanas draudžia Lietuvos Respublikos teisės aktai, už dovanų priėmimą galima drausminė / tarnybinė / baudžiamoji atsakomybė (pastaba,

papeikimas ir kt.). Priimdamas dovaną aš rizikuočiau netekti darbo, būtų suteršta kolegų ir Žuvininkystės tarnybos reputacija“;

15.2. „norėtume informuoti, kad dovanos priėmimas nesuderinamas su atliekamomis funkcijomis. Siekdami išvengti bet kokios įtakos priimamiems sprendimams, jos nepriimsime“;

15.3. „prašome neįsižeisti dėl to, kad nepriimame dovanos, nes dirbdami valstybei mes turime moralinę pareigą to nedaryti, tai lemia asmens garbė ir orumas bei vidiniai įsitikinimai, už mūsų darbą yra mokamas atlyginimas ir mūsų pareiga yra atlikti darbą tinkamai ir kokybiškai be papildomų paskatinimų“ ir pan.

16. Jei asmuo klausia, kaip kitaip jis galėtų padėkoti už gerai, kultūringai, pagarbiai, kokybiškai atliktą darbą (neįteikdamas dovanos, paslaugos, lengvatos ar pan.) ir prašo patarti, kaip jam tai padaryti, galima jam pasiūlyti parašyti laišką (raštu) Žuvininkystės tarnybos vadovui ir tokiu būdu išreikšti padėką dėl darbuotojo atlikto darbo.

17. Atlikdami savo funkcijas, Žuvininkystės tarnybos darbuotojai turi vengti frazių, kurios gali sudaryti pareiškėjams įspūdį, kad yra provokuojama duoti kyšį. Pvz.: vengti sakyti „Jūsų atvejis sudėtingas...“, reikėtų sakyti „Jūsų prašymas bus išnagrinėtas teisės aktų nustatyta tvarka“; vengti sakyti „čia reikėtų papildomai padirbėti...“, reikėtų sakyti „esamų dokumentų prašymui priimti užtenka, sprendimą dėl dokumentų atitikties reikalavimams priims už tai atsakingi darbuotojai“; vengti sakyti „nežinau, bus sunku...“, reikėtų sakyti „Jūsų prašymas bus įvertintas ir apie priimtą sprendimą būsite informuotas“; vengti sakyti „pažiūrėsime...“, „bus matyt“, reikėtų sakyti „Žuvininkystės tarnyba teisės aktų nustatyta tvarka išnagrinės Jūsų prašymą“.

18. Kilus įtarimų, kad asmuo daro nusikalstamą korupcinę veiką, visuomet reikia tokį asmenį perspėti, paaiškinti jam apie daromą nusikalstamą korupcinę veiką ir jos pasekmes (galimą ikiteisminį tyrimą, baudžiamąją atsakomybę) ir reikalauti nutraukti tokius veiksmus. Jei asmuo neatsižvelgia į perspėjimus, nenutraukia neteisėtų veiksmų ar elgiasi nepagarbiai, įžūliai ir pan., rekomenduotina apie tai informuoti savo tiesioginį vadovą, už korupcijos prevenciją atsakingą darbuotoją (žodžiu, parašyti elektroninį laišką ar tarnybinį pranešimą) ir apie daromą korupcinę veiką (papirkimą) nedelsiant pranešti teisės saugos institucijoms (Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, tel. (8 5) 266 3333, arba policijai bendruoju pagalbos telefono numeriu 112).

19. Jei kuris nors Žuvininkystės tarnybos darbuotojas prašo, daro spaudimą kitam darbuotojui, kad šis, pažeisdamas teisės aktuose nustatytas procedūras, išnagrinėtų pareiškėjo

prašymą, nefiksuotų teisės aktų pažeidimų, pritaikytų mažesnes sankcijas ar atliktų kitus neteisėtus veiksmus, darbuotojas privalo visuomet atsisakyti suteikti tokią pagalbą ir savo pareigas atlikti tinkamai, kaip nustatyta teisės aktuose bei apie tai informuoti savo tiesioginį vadovą. Priešingu atveju darbuotojui gresia atsakomybė už korupcinių veiksmų atlikimą, bendrininkavimą atliekant nusikalstamą veiką (kyšininkavimą, prekybą poveikiu, piktnaudžiavimą tarnyba, kišimąsi į valstybės tarnautojo veiklą, dokumentų klastojimą ar kt.).

20. Konsultaciją dėl dovanų priėmimo ar teikimo gali suteikti Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, už korupcijos prevenciją atsakingas darbuotojas.

V SKYRIUS

VEIKSMAI GAVUS NETEISĖTĄ ATLYGĮ

21. Už korupcijos prevenciją atsakingas darbuotojas, gairių 18 punkte nustatyta tvarka gavęs informacijos apie neteisėtą atlygį:

21.1. vietoje išsiaiškina preliminarias įvykio aplinkybes (asmens, siūliusio, žadėjusio duoti ar davusio neteisėtą atlygį, tapatybę, ketinimus ir pan.);

21.2. įvertinęs gautos informacijos turinį ir nustatęs galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymius (atlygiu siekiama daryti įtaką darbuotojui, kad jis teisėtai ar neteisėtai veiktų arba veiktų vykdydamas įgaliojimus);

20.2.1. nedelsdamas informuoja Žuvininkystės tarnybos vadovą ir esant būtinybei kompetentingas teisėsaugos institucijas bei imasi visų priemonių galimai nusikalstamai veikai sustabdyti ir fiksuoti;

20.2.2. informuoja neteisėtą atlygį siūlantį, žadantį duoti ar davusį asmenį, kad jis, esant galimybei, turės palaukti, kol atvyks teisėsaugos pareigūnai. Jei toks asmuo pasišalino iš įvykio vietos, apie tai informuoja atvykusius teisėsaugos pareigūnus;

20.2.3. imasi priemonių įvykio vietai apsaugoti, iki atvyks teisėsaugos pareigūnai. Jeigu galimai neteisėtas atlygis buvo paliktas ant stalo, padėtas į stalčių ar numestas ant žemės, rastas automobilyje, drabužių kišenėse ar kitoje vietoje, būtina palikti jį ten, kur yra, išskyrus atvejus, kai yra pavojus, kad neteisėtas atlygis gali būti pamestas ar sunaikintas. Įvykio vietoje nieko neliešti rankomis, pvz., neperskaičiuoti pinigų kupiūrų, ir stengtis užtikrinti, kad ir kiti asmenys nieko nelieštų;

20.2.4. esant galimybei ir nepažeisdamas asmens duomenų apsaugos reikalavimų, įvykį fiksuoja garso ar vaizdo įrašu;

20.2.5. jei yra asmenų, kurie galėjo matyti neteisėto atlygio davimo ar bandymo jį duoti faktą, užsirašo jų kontaktinius duomenis, kuriais būtų galima susisiekti, esant galimybei paprašyti palaukti, kol atvyks teisėsaugos pareigūnai;

20.3. jeigu, įvertinęs surinktos informacijos turinį nustato, kad nėra galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių (pvz., daiktas paliktas atsitiktinai), apie tai informuoja Žuvininkystės tarnybos vadovą ir imasi priemonių gautiems daiktams grąžinti arba priima sprendimus, numatytus Gairių 26 punkte.

21. Jei neteisėtas atlygis perduodamas teisėsaugos įstaigoms arba grąžinamas tiekėjui, pažymima Neteisėto atlygio registro pastabų skiltyje (Gairių 1 priedas).

22. Neteisėto atlygio perdavimas tarp asmenų faktai dokumentuojami užpildant Neteisėto atlygio perdavimo aktą (Gairių 2 priedas).

23. Žuvininkystės tarnybos darbuotojai užtikrina pagalbą pareigūnams, atliekantiems aplinkybių tyrimą dėl neteisėto atlygio, teikia surinktą informaciją ir su jais bendradarbiauja.

VI SKYRIUS

NETEISĖTO ATLYGIO REGISTRAVIMAS IR PERDAVIMAS

24. Žuvininkystės tarnyba savo priemonėmis turi užtikrinti, kad informacija apie kiekvieną priimtą dovaną ir gautą neteisėtą atlygį būtų fiksuojama Neteisėto atlygio registre (Gairių 1 priedas).

25. Už korupcijos prevenciją atsakingas darbuotojas, gavęs pranešimą apie siūlytą, siūlomą, žadamą duoti ar duotą galimai neteisėtą atlygį, per 1 darbo dieną registruoja šį faktą Neteisėto atlygio registre, (Gairių 1 priedas). Gauto ar palikto neteisėto atlygio dalykas turi būti nufotografuojamas, fotografijos saugomos elektroninėje laikmenoje kartu su Neteisėto atlygio registru Žuvininkystės tarnybos bendrojo disko už korupcijos prevenciją atsakingo darbuotojo aplanke.

26. Jeigu neteisėtas atlygis nėra perduodamas teisėsaugos įstaigoms (nesant nusikalstamos veikos sudėties ir kai davėjas atsisako jį atsiimti) arba negrąžinamas davėjui (nežinomas neteisėto atlygio davėjas), vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir protingumo principu, gali būti priimamas vienas iš šių sprendimų:

26.2. nuasmeninus perduodamas nevyriausybinėms organizacijoms ir kitokioms labdaros organizacijoms.

26.3. sunaikinamas.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Žuvininkystės tarnyboje nuasmenintus Neteisėto atlygio registro duomenis Žuvininkystės tarnybos interneto puslapyje „Korupcijos prevencija“ skiltyje skelbia už korupcijos prevenciją atsakingas darbuotojas.

28. Pasikeitus Gairėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos teisės aktų nuostatos.

29. Asmenys, pažeidę šių Gairių reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos
Respublikos žemės ūkio ministerijos
skaidraus elgesio gairių
1 priedas

(Neteisėto atlygio registro forma)

NETEISĖTO ATLYGIO REGISTRAS

20__ m. _____ d.

(data)

_____ (miestas)

Eil. Nr.	Gavimo data ir laikas	Davėjo vardas ir pavardė, įmonės pavadinimas (jei žinoma)	Gavėjo ir (ar) pranešėjo pareigos	Koks atlygis ir aplinkybės: kada, koku būdu siūlyti, teikti, palikti daiktai, jų požymiai ir pan.	Atlikti veiksmai: faktą registravęs už korupcijos prevenciją atsakingo Žuvininkystės tarnybos Bendrųjų reikalų skyriaus darbuotojas, kokių veiksmų imtasi, neteisėto atlygio perdavimo akto data, fotografija ir pan.	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7

Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos
Respublikos žemės ūkio ministerijos
skaidraus elgesio gairių
2 priedas

(Neteisėto atlygio perdavimo akto formos pavyzdys)

NETEISĖTO ATLYGIO PERDAVIMO AKTAS

20__ m. _____ d.

(data)

_____ (miestas)

Eil. Nr.	Neteisėto atlygio pavadinimas ir apibūdinimas	Neteisėto atlygio perdavimo priežastis	Kiekis	Pastabos
1	2	3	4	5

Perdavė:

_____ (pareigos)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

Priėmė:

_____ (pareigos)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)